

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра української та іноземних мов

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

 Л.Ю. Матенчук

 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА»

Рівень вищої освіти: початковий (короткий цикл)
Освітній ступінь: молодший бакалавр
Галузь знань: 18 Виробництво та технології
Спеціальність: 181 «Харчові технології»
Освітня програма: Харчові технології
Факультет: інженерно-технологічний

Умань – 2021 р.

Робоча програма з навчальної дисципліни «Українська мова» для здобувачів початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти за спеціальністю 181 «Харчові технології» освітньої-професійної програми «Харчові технології». Умань: Уманський НУС, 2021. 12 с.


Розробник: к. пед. н., доцент кафедри української та іноземних мов

 Л. В. Мовчан

Робоча програма затверджена на засіданні

кафедри української та іноземних мов

Протокол від «28» серпня 2021 року, № 1

Завідувач кафедри  (Н. О. Комісаренко)
«28» серпня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технологічного факультету.

Протокол № _____ від «___» _____ 2021 р.

Голова _____ І. Л. Заморська

«___» _____ 2021 р.

© Уманський НУС, 2021 р.

© Мовчан Л. В., 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, Рівень вищої освіти, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: ECTS – 4	Галузь знань: 18 Виробництво та технології	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність: 181 Харчові технології	Рік підготовки:
Змістових модулів – 4		1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр
		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти – Початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти Освітня програма: Харчові технології	Лекції
		24 год.
		Практичні, семінарські
		32 год.
		Самостійна робота
		64 год.
	Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

В умовах розбудови України, утвердження її на міжнародній арені, закріплення української мови як державної, розширення процесів демократизації нашого суспільства постала нагальна потреба впровадження української мови в усі сфери життєдіяльності держави, забезпечення використання її у професійній діяльності кожного.

Завдання вищої школи – готувати фахівців нової генерації: кваліфікованих, грамотних, мовно компетентних, які б досконало, ґрунтовно володіли українською літературною мовою у повсякденно-професійній, офіційно-документальній сфері, зокрема набули навичок комунікативно виправданого використання засобів мови, оволоділи мовою конкретної спеціальності, фаху. Акцент переноситься з традиційної настанови – засвоєння відомостей про літературні норми усіх рівнів мовної ієрархії – на формування навичок професійної комунікації, студіювання особливостей фахової мови, на розвиток культури мови, мислення і поведінки особистості.

Метою курсу є підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.

Завдання дисципліни: забезпечення умінь та практичних навичок щодо володіння державною мовою на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності; надання здобувачам вищої освіти знань та умінь щодо комплексного розв'язання професійних завдань у галузі виробництва та технології; формування навичок самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти.

Дисципліна «Українська мова» є однією із початкових у схемі підготовки майбутніх фахівців. Вона є фундаментальною та базується на теоретичних і практичних знаннях студентів, отриманих в загальноосвітніх навчальних закладах під час вивчення української мови.

Компетентності:

- K11 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
- K23 Здатність вести професійну дискусію

Програмні результати навчання:

- PH 14 Вміти укладати ділову документацію державною мовою
- PH 15 Вміти доносити результати діяльності державною мовою до аудиторії з метою донесення ідей, проблем, рішень і власного досвіду у сфері харчових технологій

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Українська мова – державна мова України.

Змістовий модуль 1. Літературна мова. Орфографія.

Тема 1. Роль і значення мови в суспільному житті. Функції мови.

Тема 2. Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.

Тема 3. Мовна культура – найважливіша особливість професійного спілкування

Змістовий модуль 2. Лексикологія та фразеологія.

Тема 4. Лексикологія, лексикографія та фразеологія у професійному спілкуванні.

Тема 5. Лексика офіційно-ділового та наукового стилів. Модульний тест.

Змістовий модуль 3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Морфологія.

Тема 6. Основні правила оформлення документації. Особливості використання іменника.

Тема 7. Особливості використання числівника та прикметника у професійному спілкуванні.

Тема 8. Особливості використання службових частин мови у професійному спілкуванні.

Змістовий модуль 4. Синтаксис і пунктуація.

Тема 9. Синтаксис ділових паперів.

Тема 10. Синтаксис і пунктуація. Модульний тест.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Усього	у тому числі			
л		п	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Українська мова – державна мова України.					
Змістовий модуль 1. Літературна мова. Орфографія.					
Тема 1. Роль і значення мови в суспільному житті. Функції мови	10	2	2		6
Тема 2. Стилi сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	10	2	2		6
Тема 3. Мовна культура – найважливіша особливість професійного спілкування	12	2	4		6
Разом за змістовим модулем 1	32	6	8		18
Змістовий модуль 2. Лексикологія та фразеологія.					
Тема 4. Лексикологія, лексикографія та фразеологія у діловому спілкуванні	12	2	4		6
Тема 5. Лексика офіційно-ділового та наукового стилів.	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 2	24	4	6		12
Змістовий модуль 3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Морфологія.					
Тема 6. Основні правила оформлення документації. Особливості використання іменника у професійному спілкуванні.	16	4	4		8
Тема 7. Особливості використання числівника та прикметника у професійному спілкуванні.	12	2	4		6
Тема 8. Особливості використання службових частин мови у професійному спілкуванні.	12	2	4		6
Разом за змістовим модулем 3	40	8	12		20
Змістовий модуль 4. Синтаксис та пунктуація.					
Тема 9. Синтаксис усного і писемного мовлення.	10	2	2		6
Тема 10. Розділові знаки у складнопідрядних та складносурядних реченнях. Модульний тест.	16	4	4		8
Разом за змістовим модулем 4	26	6	6		14
Усього годин	120	24	32		64

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Роль і значення мови в суспільному житті. Функції мови. Велика літера у власних назвах, наголос.	2
2.	Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. Правопис апострофа.	2
3.	Мовна культура – найважливіша особливість професійного спілкування.	2
4.	Складні випадки відмінювання прізвищ, імен та імен по батькові.	2
5.	Синоніми, пароніми у діловому мовленні.	2
6.	Фразеологія у діловому спілкуванні.	2
7.	Лексика офіційно-ділового та наукового стилів.	2
8.	Основні правила оформлення документації. Документи щодо особового складу.	2
9.	Особливості використання іменника у професійному спілкуванні.	2
10.	Довідково-інформаційні документи.	2
11.	Особливості використання числівника та прикметника у професійному спілкуванні.	2
12.	Особливості використання службових частин мови у професійному спілкуванні (сполучник, прислівник, частка).	2
13.	Особливості використання займенника у діловому спілкуванні.	2
14.	Синтаксис усного і писемного мовлення: синтаксичні особливості ділових паперів. Скорочування слів і словосполучень у ділових паперах.	2
15.	Розділові знаки у складнопідрядних та складносурядних реченнях.	2
16.	Відокремлені члени речення. Пряма і непряма мова. Вставні і вставлені конструкції. Модульний тест.	2
	Усього	32

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Написати твір-роздум на тему: «Мова – душа народу.» Велика літера у власних назвах, наголос. Виконати вправи.	6
2.	Основні стилі української мови. Підготувати доповіді/ презентацію. Складні випадки відмінювання прізвищ, імен та імен по батькові. Виконати вправи	6
3.	Культура усного професійного мовлення. Підготувати план бесіди/виступу на довільну тему. Правопис слів іншомовного походження. Виконати вправи.	6
4.	Стилістична диференціація української лексики. Синоніми, пароніми. Підготувати реферат. Виконати вправи.	6
5.	Лексика офіційно-ділового та наукового стилів. Підготувати	6

	презентацію.	
6	Скласти документи: автобіографія, заява, характеристика, резюме, довідка, пояснювальна записка, протокол. Відмінювання іменників II відміни, правопис складних іменників. Виконати вправи.	8
7	Відмінювання числівника, зв'язок числівника з іменником. Виконати вправи. Особливості використання прикметників у ділових паперах. Підготувати презентацію/доповідь.	6
8	Складні випадки керування у службових документах. Прислівник по. Правопис часток, сполучників, прийменників. Виконати вправи.	6
9	Синтаксичні особливості ділових паперів. Підготувати презентацію/доповідь. Скорочування слів і словосполучень у ділових паперах. Виконати вправи.	6
10	Розділові знаки у складнопідрядних та складносурядних реченнях. Виконати вправи. Відокремлені члени речення. Пряма і непряма мова. Виконати вправи. Вставні і вставлені конструкції. Виконати вправи.	8
	Усього	64

7. Методи навчання

Українська мова як дисципліна загальноосвітнього гуманітарного циклу посідає важливе місце у формуванні особистості фахівця. Особливого значення в умовах ринкової економіки і входження України в ЄС набуває практичне володіння випускниками вузів українською мовою як засобом спілкування. Професійна спрямованість курсу української мови сприяє поглибленню знань студентів з обраного фаху, опанування ними такого рівня знань, навичок і вмінь, який забезпечить необхідну комунікацію у сферах професійного спілкування в усній та письмовій формах.

Для підготовки фахівців високого рівня використовуються такі методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні методи – розповідь-пояснення, бесіда, лекція;
- наочні методи – ілюстрація, демонстрація;
- практичні методи – вправи, практичні роботи, твори, реферати;
- дедуктивний метод – абстрактне мислення;
- творчі, проблемно-пошукові методи;
- навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота (класні твори, самостійна письмова робота);
- самостійна робота поза контролем викладача – домашні завдання (усні та письмові);
- самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне середовище процесу Moodle.

Широко використовуються бінарні, інтегровані методи навчання: наочно-ілюстративний метод; наочно-проблемний; наочно-практичний.

Активно впроваджуються інтерактивні методи навчання у професійній підготовці студентів (робота в малих групах, дискусії, презентації, кейс-метод,

ділові та рольові ігри тощо), які необхідні для формування навичок soft skills, спрямованих на розширення особистісних та професійних компетенцій таких як: креативність, інтелектуальний розвиток, критичне мислення, комунікабельність, вміння працювати в команді.

8. Методи контролю

Оцінювання знань студентів проводиться під час контрольних заходів. Контрольні заходи включають поточний (модульний) та підсумковий контроль.

Поточний (модульний) контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного (модульного) контролю здійснюється за такими формами: самооцінювання; завдання на вибір правильної відповіді із декількох можливих; оцінювання за участь у практичних заняттях, обговореннях; письмова робота; усні відповіді на заняттях; контрольні роботи; тести.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах у вигляді складання екзамену у формі тесту.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний (модульний контроль)										Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4		30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	10	5	5	5	20		

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Мовчан Л.В., Каричковська С.П. «Українська мова»: навчально-методичний посібник для студентів негуманітарного профілю». Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 69 с.

2. Мовчан Л. В. Українська мова: методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи з курсу «Українська мова» для здобувачів початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти спеціальності 181 «Харчові технології». Умань: ВПЦ «Візаві». 2021. 24 с.

3. Мовчан Л. В. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Українська мова» для здобувачів початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти денної форми навчання. Умань: УНУС. 2021. 44с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Авраменко О.О., Яковенко Л.В., Шийка В.Я. Ділове спілкування: Івано-Франківськ, «Лілея НВ», 2015. 160 с.

2. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням. К.: Центр учбової літ., 2019. 622 с.

3. Дедухо А.В., Сизоненко Н.М. Українська мова за професійним спрямуванням: практикум для здобувачів вищої освіти. К.: Ліра-К, 2019. 240 с.

4. Крашеннікова Т.В., Поповський А.М., Руколянська Н.В. Українська мова (за професійним спрямуванням). Дніпропетровськ: Вид. «Середняк Т.К.», 2015. 330 с.

5. Линчак І.М., Матвеева Г.В. Українська мова (за професійним спрямуванням) (в туризмі): Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 330 с.

6. Мозговий В. Українська мова у професійному спрямуванні. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 592 с.

7. Пентилюк М.І. Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення. К.: Центр учбової літ., 2019. 220 с.

8. Плотницька І. М Ділова українська мова. К.: ЦУЛ, 2017. 256 с.

9. Погиба Л.Г., Грибіниченко Т.О., Голіченко Л.М., Кавера Н.В. Практикум з української мови за професійним спрямуванням. К.: Кондор, 2014. 296 с.

10. Караман С.О., Корпусь О.А., Тихоша В.І. Українська мова за професійним спрямуванням. К.: Літера ЛТД, 2013. 544 с.

11. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. 5-те видання, випр і доп. К.: Алерта, 2019. 640 с.

12. Шевчук С. В. Українське професійне мовлення. К.: Алерта, 2011. 248 с.

13. Український правопис (новий): офіційний текст. К. : Видавничий дім «Кондор», 2019. 284 с.

Допоміжна

1. Афанасьєва Л.І., Іліаді О.І. Українська мова за професійним спрямуванням: методичні рекомендації для студентів факультету педагогіки та психології. Ч. І. Кропивницький, 2016. 84 с.
2. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери. К.: А.С.К., 2003. 400 с.
3. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення. Вінниця: Нова книга, 2003. 472 с.
4. Гуць М.В., Олійник І.Г., Ющук І.П. Українська мова у професійному спілкуванні. К.: Міжнародна агенція «ВеeZone», 2004. 336 с.
5. Мовчан Л. В. Сучасний погляд на якість вищої освіти в Україні. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля: Серія «Педагогіка і психологія»*, 2017. №1(13). С. 32-38.
6. Мовчан Л.В., Комісаренко Н.О., Каричковська С.П., Чучмій І.І. Основні характеристики забезпечення якості освіти (польський досвід). *Інноваційна педагогіка*. Вип. 21. Т.2. Херсон: Вид. дім «Гельветика», 2020. С. 28-33.
7. Українська мова: енциклопедія. Редкол. В.М. Русанівський, О.О. Тараненко, М.П. Зяблюк та ін. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.
8. Українсько-російський словник наукової термінології. За заг. ред. Л. О. Симоненко. К.: Знання, 2004. 540 с.
9. Шевчук С.В. Російсько-український словник ділового мовлення. К.: Вища шк., 2008. 487 с.
10. Lazariev, O., Fernos, Yu., Movchan, L., Komisarenko N., Tymchuk, S., Neshchadym, L. (2019). Definition of a Process of Forming Professional Communicative Competence of the Future Agrarian Experts. *Vision 2025: Education Excellence and Management Innovations through Sustainable Economic Competitive Advantage. Proceedings of the 34-th IBIMA Conf. 13–14 Nov. 2019*. Editor: Khalid S. Soliman. Madrid, Spain. P. 11099–11107.

13. Інформаційні ресурси

1. Експрес-уроки Олександра Авраменка. URL: <http://xn--80aafnzkijm.xn--j1amh/11/12>
2. Наукова бібліотека. Академічна доброчесність. URL: <https://msu.edu.ua/library/akademichna-dobrochesnist/>
3. Українське ділове мовлення: бізнес спілкування. URL: <http://www.dilovamova.com/>.
4. Українська енциклопедія. URL: <http://www.uapedia.com.ua/?p=664>
5. Мова документів. Українська мова. Каталог для студентів. URL: http://helpstudenty.at.ua/publ/katalog_dlja_studenta/ukrainskij_jazyk/mova_dokumentiv/19-1-0-453
6. Правопис української мови. URL: <http://www.madslinger.com/mova/pravopys-2007/>.
7. Лекції з української мови. URL: <http://bokov.net.ua/index.php?pages=1 &act=3&id=12997>.

8. Сторінка курсу в MOODLE. URL: <https://moodle.udau.edu.ua>
9. Наукова бібліотека УНУС. URL: <http://library.udau.edu.ua/>
10. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.udau.edu.ua>
11. Навчально-інформаційний портал УНУС. URL:
<https://ects.udau.edu.ua/ua/informaciya-po-programam.html?level=master>
12. Сайт кафедри. URL: langs.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru.html
13. Репозитарій Уманського НУС
<http://lib.udau.edu.ua/handle/123456789/68>

14. Зміни у робочій програмі на 2021-2022 навчальний рік

Відповідно до навчального плану внесено зміни в структуру дисципліни та доповнено список рекомендованої літератури.